

MAANMITTARITOIMISTO *Äyräväinen & Krüger*

Anttila kun ampaisi liian pitkälle

Mitäpä jos nostettaisiin ryhmäkanne. Uudenmaan maanmittaus-toimiston alueellistamisessa on rikottu perustuslakia. Ministeri **Sirkka-Liisa Anttilan** (kesk.) siunauksella työmatkat pitenevät ja kallistuvat maanmittareilla kohtuuttomasti. Ansiotaso ja elämänlaatu heikkenevät. Moni työskentelee mieluummin jatkossa lähikaupan kassalla tai oleskelee lähibaarin tiskillä, jos vaihtoehtona on viettää elämänsä moottoriteillä matkalla poliittisella päätöksellä alueellistettuun työpisteeseen.

Maallikko löytää nopeasti perustuslaista monta laiminlyötyä pykälää. Lain mukaan Suomen kansalaisella on oikeus valita asuinpaikkansa (9§), joten työn perässä ei ole tarpeen muuttaa. Jokaisen omaisuus on turvattu (15§), joten säästöjä ei ole pakko käyttää ylipitkiin työmatkoihin. Julkisen vallan on huolehdittava työvoiman suojelusta ja pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus työhön (18§). Joten huonoa johtamistakaan ei tarvitse kenenkään suvaita ja oitis voi hakea korvausta menetetyistä ansioista, sillä jokaisella on oikeus talousarviosta riippumatta saada valtiolta se, mitä hänelle laillisesti kuuluu (88§). Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön (20§), joten liikennettä ei tule ihan tietien tahtoen lisätä.

Aikaisemmin lehdissä on haettu työpaikkailmoituksilla maanmittausoimistoihin johtajia. Etelä-Suomen maanmittaus-toimiston johtaja valittiin sangen pikaisella prosessilla, ehkäpä siksi, että uusi toimisto olisi pian toiminnassa. Maanmittauslai-toksen arvojen mukaan henkilöstö voi hyvin. Tässäpä haastetta Etelä-Suomeen. Ministeriö lepyttelee henkilöstöä 100 000 euron tukirahalla esimerkiksi perheiden muuttokustannuksiin. Mak-saisikohan ne uuden asunnon remontinkin?

Porvoon kaupunginjohtaja luikki yksityisen yrityksen leipiin, kun tajusi että Etelä-Suomen maanmittausoimiston väki vie toimitilat yrityksiltä, jotka maksaisivat Porvoolle yhteisöveroa. Maanmittausoimisto ei Porvoota hyödytä muutoin kuin lisääntyvällä liikenteellä ja muutamalla työmaalounasannoksella Shellin baarissa. Porvoon ja Lohjan kiinteistösijoittajilla olisi hyvä hetki nostaa vuokria tuntuvasti. Valtiolla on piikki auki.

KANNAKSEN TILUSJÄRJESTELYJEN MAANMITTAREISTA:

**Maankäyttö-lehdessä
4/2008 kerroin Karjalan
kannaksen tilus-
järjestelyistä 1942–44.
Järjestelytoimitusten
johdossa olleet maanmit-
tarit muodostivat erittäin
taitavan ja tehokkaan
ryhmän sekä silloin että
myöhemmin sodanjälkei-
sessä toiminnassaan.**

Maanmittaushallituksen valinta

Kannaksen tilusjärjestelytoimitusten alkaessa syksyllä 1942 maanmittaushal-litus valitsi toimitusten puheenjohtajiksi kokeneita ja taitaviksi osoittautuneita maanmittareita, jotka eivät olleet enää rintamajoukoissa. Heitä oli kaikkiaan 20 keski-ikä ollessa 40 vuotta. Vanhin oli 1896 syntynyt **Harald Harras** ja nuorin 1907 syntynyt **Osmo Mankonen**.

He olivat kaikki suorittaneet silloisen maanmittaritutkinnon Teknillisessä korkeakoulussa ja tunsivat suureksi osaksi toisensa jo opiskeluajoiltaan. Vuosina 1924–25 olivat valmistuneet **Lauri Hiillos**, **Eino Saarto**, **Aulis Vainio**, **Oma Louhimo**, **Leo Ronkanen** ja **Paavo Viitanen**. Vuonna 1931 sai opintonsa päätökseen **Otto Otava** merkinnällä 'oivallisesti'. Valituista olivat viimeksi valmistuneet Harald Harras, Osmo Mankonen ja **Veikko Laitinen** 1932–33.

Kun maanmittaushallitukselta tuli määräys Kannakselle, ei kukaan kieltäyty-nyt tehtävästä. Heillä kaikilla oli oma työ-piirinsä eri puolilla Suomea. Työpiireistä oli seitsemän Turun ja Porin läänissä, neljä Uudellamaalla, kolme Kuopion läänissä; Hämeen, Vaasan ja Oulun läänissä oli kussakin kaksi työpiiriä.

Tilusjärjestelyn lyhyt aika

Kannaksella ehdittiin tilusjärjestelyjä suorittaa vain 1–1½ vuotta, kun puna-

Tietoa, taitoa ja kansalaiskuntoa

armeijan 9.6.1944 alkanut suurhyökkäys keskeytti toiminnan. Tarvittiin kipeästi myös reservissä olleita miehiä Kannaksen puolustamiseen. Tilusjärjestelyjä johtaneista maanmittareista oli yli puolet sotilasarvoltaan res.upseereja: matrikelin mukaan ainakin 8 kapteenia ja 4 luutnanttia. Käslyn rintamalle sai myös osa ikämiehistä. Niinpä muun muassa jo 12.6.1944 sai Johanneksen pitäjän Kaijalan kylän tilusjärjestelyä johtanut 39-vuotias res.kapteeni **Väinö Härme** komennuksen Kannaksen rintamalle.

Rauhan töissä

Syyskuussa 1944 jouduttiin solmimaan välirauha. Rauhan töihin palattuaan maanmittarit jatkoivat omissa piireissään keskeytyneitä toimituksia. Keväällä 1945 säädetty maanhankintalaki (MHL) toi maanmittausvirvakunnalle suururakan yli kymmeneksi vuodeksi. MHL:n nojalla tuli valtion hankkia maata ja muodostaa mm. siirtoväelle, sotainvalideille ja rintamamiehille eriluonteisia tiloja. Tätä toimintaa oli johtamassa mm. **Aapo Seppälä**, joka oli ensin maa- ja metsätalousministeriössä jaostopäällikkönä ja sen jälkeen MHL:n toimeenpanon tarkastajana. Otto Otava oli samoin MHL:n toimeenpanon tarkastajana sekä asutusasiainosaston (ASO) valvontajaoston päällikkönä.

Läänien maanmittauskonttoreissa toimivat myöhemmin Aapo Seppälä ja **Eino Kilkki** lääninmaanmittareina, **Henrik Rosas** apulaislääninmaanmittarina ja **Artturi Kontio** tarkastajana.

Luottamustehtävissä

Maanmittarikunnan arvostusta Kannaksella toimineisiin virkaveljiin osoittaa se, että vuosina 1946–57 ja 1961–66 oli *Maanmittausinsinöörien Liiton* (MIL) hallituksessa vuosittain yksi tai jopa kaksi 'kannakselaista' maanmittaria. Liiton puheenjohtajina toimivat heistä yhteensä 8 vuoden ajan **Lauri Hiillos**, **Reino Ritvala** ja Aapo Seppälä. Hallituksen jäsenenä oli myös Väinö Härme. *Maanmittaushallinnon Diplomi-insinöörien yhdistyksen* (MHDI) puheenjohtajina toimivat Väinö Härme ja Reino Ritvala. Erittäin kielitaitoinen (suomi, ruotsi, englanti, saksa, venäjä)

Ritvala oli 1950- ja 1960-luvulla Suomen edustajana kansainvälisen tilusjärjestelytoimikunnan kongresseissa.

Maankäyttö-lehteä edeltäneissä ammattijulkaisuissa oli Paavo Viitanen *Suomen maanmittariyhdistyksen aikakauskirjan* (SMYA) toimitussihteerinä 1936–39 ja Aapo Seppälä *Maanmittausinsinöörien Liiton* aikakauskirjan (MLA) päätoimittajana 1948–50.

Yhteiskunnalliseen toimintaan osallistui ennen kaikkea **Antero Hermonen**. Hän oli kahdesti presidentin valitsijamiehenä, lähes 20 vuotta Satakunnan maakuntaliiton hallituksen puheenjohtajana sekä yli 40 vuotta Luvian kunnanvaltuustossa. Toinen monipuolinen vaikuttaja oli Aapo Seppälä, joka edellä jo mainittujen ammattitehtävien lisäksi oli presidentin valitsijamiehenä 1962 ja kansanedustajana 1962–65. Myös viisi muuta 'tilusjärjestelymittaria' oli kunnanvaltuustossa tai -hallituksessa. Heistä Väinö Härme toimi Järvenpään ja Otto Otava Ikaalisten kaupanjohtajan varamiehenäkin.

Kun 1948 perustettiin *Maanmittaus teknillinen insinööritoimisto Maasto Oy* oli sitä perustamassa myös Aapo Seppälä ja muutamaa vuotta myöhemmin sen hallituksen jäsenenä oli toinen "tilusjärjestelijä" **Antti Pitko**.

Edellä nimeltä mainittujen lisäksi Kannaksen tilusjärjestelytoimitusten johdossa

olivat **Aarne Juutilainen** Kuolemajärvellä ja **Lauri Klemola** Muolaassa.

Ensimmäisenä kannakselaisryhmästä siirtyi Tuonen tuville Leo Ronkanen, joka kuoli 1953 työnsä ääreen vakausmatkallaan 52-vuotiaana. Vain vuotta pitempi oli Artturi Kontion ja Otto Otavan elinaika. Yhteensä kahdeksan "tilusjärjestelijää" kuoli alle 65-vuotiaana, toisaalta kuusi heistä saavutti yli 80-vuoden iän.

Monipuoliset olivat Kannaksen tilusjärjestelyjen johdossa toimineiden maanmittarien ammatilliset ja yhteiskunnalliset elämänvaiheet. Edellä kerrotun perusteella voidaan todeta, että maanmittaushallitus oli onnistunut erittäin hyvin maanmittarivallinnassa syksyllä 1942.

Osmo Ahokas

Kirjoittaja on kotoisin Johannesesta, toiminut Turun kaupungin apulaisgeodeettina vuoteen 1991 ja toimittanut kotiseutu- ja ammattiaiheisia kirjoja. Hän on aktiivinen Johannes-seuran jäsen.
Sähköposti
osmo.ahokas@kolumbus.fi.

Kannaksen tilusjärjestelyalueet.